

Trafikstyrelsens whistleblowerordning

Opgørelse for perioden december 2021 –
november 2022

Trafikstyrelsens whistleblowerordning – Opgørelse for perioden december 2021 – november 2022

December 2022

Layout: Trafikstyrelsen

Trafikstyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Tlf. 7221 8800
www.trafikstyrelsen.dk

Indhold

Indhold.....	3
1. Forord.....	4
2. Sammenfatning.....	5
3. Gruppering i temaer.....	6
4. Uddrag fra intern instruks til Trafikstyrelsens whistleblowerordning.....	7

1. Forord

I indeværende rapport redegør Trafikstyrelsen for den generelle aktivitet i styrelsens whistleblowerordning i perioden december 2021 – november 2022. Whistleblowerordningen gælder foruden Trafikstyrelsen også Bornholms Lufthavn, Minksekretariatet og Taksationssekretariatet.

Whistleblowerordningen kan tilgås via følgende links:

- www.trafikstyrelsen.dk/kontakt#whistleblowerordning
- www.bornholms-lufthavn.dk/om-lufthavnen/whistleblowerordning
- www.minksekretariatet.dk
- www.taksationssekretariatet.dk

I rapporten har Trafikstyrelsen opgjort antallet af modtagne indberetninger til whistleblowerordningen og status for opfølgning på indberetningerne, herunder følgende:

- Antal indberetninger der er realitetsbehandlet
- Antal indberetninger der er afvist eller afsluttet
- Antal indberetninger der har givet anledning til politianmeldelse

I den forbindelse har Trafikstyrelsen grupperet de modtagne indberetninger i en række overordnede temaer.

Som supplementet til redegørelsen for den generelle aktivitet i whistleblowerordningen har styrelsen i indeværende rapport inkluderet et større uddrag fra styrelsens interne instruks til behandling af indberetninger til whistleblowerordningen. Uddraget indeholder bl.a. whistleblowerordningens afgrænsning samt en beskrivelse af, hvordan en indberetning undersøges.

Rapporten er offentliggjort på Trafikstyrelsens hjemmeside (www.trafikstyrelsen.dk) i december 2022.

2. Sammenfatning

Trafikstyrelsen har i perioden december 2021 – november 2022 modtaget i alt syv indberetninger til styrelsens whistleblowerordning.

For alle syv indberetninger har styrelsens vurdering været, at de faldt udenfor whistleblowerordningens anvendelsesområde.

Alle syv indberetninger er på den baggrund blevet afvist i whistleblowerordningen.

For fem af de syv indberetninger har styrelsen vurderet, at det indberettede forhold potentielt var af en karakter, som kunne have været sendt som en almindelig indberetning til en af styrelsens øvrige indberetningsordninger på luftfarts- og jernbaneområdet. Disse fem indberetninger er følgelig i forbindelse med afvisningen blevet videreformidlet til behandling i relevant fagkontor i styrelsen.

Ingen af de syv indberetninger har til dato givet anledning til politianmeldelser fra Trafikstyrelsens side.

I den nedenstående tabel 1 fremgår Trafikstyrelsen sammenfatning af de i perioden modtagne indberetninger.

Tabel 1 – Sammenfattende status

Status på indberetninger i perioden	Antal
Samlet antal indberetninger modtaget	7
Antal afviste indberetninger	7
Antal indberetninger videreformidlet til relevant fagkontor	5
Antal indberetninger der har givet anledning til politianmeldelse	0

3. Gruppering i temaer

Trafikstyrelsen har ved fastsættelsen af de overordnede temaer iagttaget Whistleblowerlovens særlige tavshedspligt og reglerne om videregivelse.

De overordnede temaer er derfor udformet på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere whistlebloweren eller den berørte person, ligesom de ikke indeholder nærmere oplysninger fra de enkelte indberetninger.

Trafikstyrelsen har vurderet, at indberetningerne i perioden kan grupperes i nedenstående fire temaer:

1. Overtrædelse af love og regler udstedt i medfør af EU-retsakter eller lignende
2. Overtrædelse af uformelle retningslinjer
3. Potentielt strafbart forhold
4. Tilsidesættelse af forvaltningsretlige principper

Derudover har styrelsen inkluderet temaet 'Korruption, svig, inhabilitet/interessekonflikter og dobbeltfinansiering'.

I den nedenstående tabel 2 fremgår Trafikstyrelsens gruppering af de i perioden modtagne indberetninger.

Tabel 2 - Indberetning fordelt på temaer

Tema	Antal
Overtrædelse af love og regler udstedt i medfør af EU-retsakter eller lignende	2
Overtrædelse af uformelle retningslinjer	1
Potentielt strafbart forhold	3
Tilsidesættelse af forvaltningsretlige principper	1
Korruption, svig, inhabilitet/interessekonflikter og dobbeltfinansiering	0

4. Uddrag fra intern instruks til Trafikstyrelsens whistleblowerordning

1. Indledning og formål

Denne instruks beskriver den praktiske håndtering af indberetninger, der modtages via Trafikstyrelsens whistleblower-portal.

Instruksen har til formål at sætte den/de person(er) hos Trafikstyrelsen, der er udpeget som whistleblower-ansvarlig(e), i stand til at udføre den proces, der skal iværksættes ved modtagelsen af en indberetning gennem whistleblower-portalen.

Det vurderes på baggrund af den konkrete sag, om det er nødvendigt med advokatbistand.

2. Whistleblower-ordningens anvendelsesområde

Trafikstyrelsens whistleblower-ordning drives på en it-portal leveret af Statens It.

Whistleblower-portalen giver mulighed for at foretage indberetninger anonymt. Whistleblower-portalen giver endvidere indberetteren mulighed for at oprette en sikker postboks på whistleblower-portalen, hvorigennem indberetteren kan sende og modtage meddelelser fra Trafikstyrelsen under fortsat anonymitet. Indberetteren kan dog fravælge anonymitet ved at angive navn og kontaktoplysninger i forbindelse med en indberetning.

Whistleblower-portalen er tilgængelig via Trafikstyrelsens, Taksationssekretariatets, Minksekretariatets og Bornholms Lufthavns hjemmesider, og den kan tilgås af enhver. Ordningens anvendelsesområde er imidlertid begrænset som beskrevet nedenfor i punkt 2.1.

2.1. Afgrænsning af whistleblower-ordningen

2.1.1. Personer der kan foretage indberetning

Whistleblower-ordningen er henvendt til eksterne interessenter som fx borgere, virksomheder, ansøgere, certifikatholdere, tilsynsobjekter, leverandører, konsulenter og andre med relation til Trafikstyrelsen, samt til medarbejdere i Trafikstyrelsen og medlemmer af Trafikstyrelsens ledelse.

Personer, der ikke er omfattet af personkredsen, kan ikke indberette via whistleblower-ordningen, men er henvist til at indberette via de sædvanlige kommunikationsveje. Hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, kan der indberettes via Datatilsynets eksterne whistleblowerordning.

2.1.2. Myndigheder og personer der kan indberettes om

Indberetninger skal vedrøre Trafikstyrelsen som sådan, medarbejdere i Trafikstyrelsen, medlemmer af Trafikstyrelsens ledelse, eksterne interessenter som fx virksomheder, ansøgere, certifikatholdere, tilsynsobjekter, leverandører, konsulenter og andre med relation til Trafikstyrelsen.

2.1.3. Hvad må indberettes via whistleblower-ordningen?

Whistleblower-ordningen omfatter indberetninger, som vedrører overtrædelser af EU-retten, der er omfattet af anvendelsesområdet for whistleblowerdirektivet (se punkt 2.1.4 (i)), og indberetninger, som i øvrigt vedrører alvorlige, grove og ulovlige eller kritisable forhold, som kan have indflydelse på Trafikstyrelsen som myndighed eller på enkeltpersoners liv og helbred (se punkt 2.1.4 (ii)).

Ved "overtrædelser" forstås handlinger eller undladelser, der

- a. er ulovlige, eller udgør en alvorlig overtrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold, som omfattet af punkt 2.1.4, eller
- b. gør det muligt at opnå omgåelse af formålet med de regler, som henhører under punkt 2.1.40.

Der kan indberettes om enhver oplysning, herunder rimelig mistanke, om faktiske eller potentielle overtrædelser eller alvorlige forhold, der er omfattet af punkt 2.1.4, og som har fundet sted eller med stor sandsynlighed vil finde sted i Trafikstyrelsen og om forsøg på at skjule sådanne overtrædelser.

2.1.4. Forhold der kan indberettes om

Indberetningen skal angå overtrædelser eller potentielle overtrædelser omfattet af whistleblowerloven defineret som handlinger eller undladelser, der:

- (i) er ulovlige i henhold til EU-retten inden for en række specifikke områder, herunder f.eks.:
 - Offentligt udbud
 - Hvidvask
 - Produktsikkerhed- og overensstemmelse
 - Transportsikkerhed
 - Miljøbeskyttelse
 - Beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger
 - Netværks- og informationssystemers sikkerhed
- (ii) udgør en alvorlig lovovertrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold, såsom:
 - Overtrædelse af eventuel tavshedspligt
 - Økonomisk kriminalitet (fx bedrageri, underslæb, dokumentfalsk, regnskabsmæssig manipulation)
 - Uetisk eller ulovlig myndighedsudøvelse (fx bestikkelse, konkurrenceforvriddning, uetiske donationer, magtfordrejning)
 - Alvorlige tilsidesættelser af miljøhensyn og tilsidesættelse af miljøregler
 - Alvorlige tilsidesættelser af arbejdsmiljø- og sikkerhedsregler
 - Andet: Grov chikane, herunder af seksuel karakter, mobning, vold og chikane på grund af race, politisk eller religiøst tilhørsforhold samt brud på love og internt fastsatte regler.
 - Grov chikane, f.eks. mobning, vold og chikane på grund af race, politisk eller religiøst tilhørsforhold.

Det er ikke muligt at opstille en udtømmende liste over aktiviteter, der kan foretages indberetning om, men indberetninger om forhold, hvis karakter ikke tilsiger involvering af den øverste ledelse i

Trafikstyrelsen, må generelt forventes at falde uden for ordningens anvendelsesområde.

Generelt kan endvidere anføres, at sager om samarbejdsvanskeligheder, fravær, overtrædelse af personalepolitiske retningslinjer, uhensigtsmæssig ledelse og sager med faglige organisationer som udgangspunkt vil falde uden for whistleblower-ordningen og derfor blive afvist og eventuelt henvist til behandling andetsteds i Trafikstyrelsens organisation.

Forseelser, som ikke er omfattet af whistleblower-ordningen, skal indberettes via de sædvanlige kommunikationsveje. Hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, kan der indberettes via Datatilsynets eksterne whistleblowerordning.

På jernbaneområdet skal infrastrukturforvaltere, jernbanevirksomheder, andre virksomheder med sikkerhedscertifikat samt veteranbaner fortsat indberette ulykker og forløbere til ulykker efter bekendtgørelse om indberetning af data på jernbaneområdet vedrørende ulykker og forløbere til ulykker m.v. til Trafikstyrelsen.

På luftfartsområdet skal flyvesikkerhedsmæssige begivenheder fortsat indberettes efter forordning 376/2014, og hændelser om farligt gods som luftfragt skal indberettes efter bekendtgørelse om lufttransport af farligt gods. Sådanne indberetninger kan således ikke ske via whistleblower-ordningen.

3. Ansvar, dokumentation og reference

Trafikstyrelsens whistleblower-ansvarlige er ansvarlige for såvel håndteringen af den indledende vurdering, jf. pkt. 5.1, og den videregående undersøgelse af indberetningen.

Sekretariatschefen for Ledelsessekretariatet hos Trafikstyrelsen er som udgangspunkt whistleblower-ansvarlig. Kun i tilfælde af, at en indberetning vedrører sekretariatschefen selv, eller at sekretariatschefen i øvrigt er inhabil, vil ansvaret for den enkelte indberetning overgå til andre, jf. punkt 4 og 8.

Trafikstyrelsen er dataansvarlig for whistleblowerordningen.

Statens IT er som leverandør af whistleblowersystemet ansvarlig for de forhold, der følger af databehandleraftalen mellem Trafikstyrelsen og Statens It.

4. Indberetning

Indberetninger til whistleblower-ordningen foretages på Trafikstyrelsens whistleblowerportal, der leveres af Statens It.

Så snart en indberetning er foretaget på whistleblower-portalen, modtager sekretariatschefen for Trafikstyrelsens Ledelsessekretariat og den vicedirektør, som er ansvarlig for Ledelsessekretariatet, underretning via e-mail/sms om, at indberetningen er modtaget.

Ledelsessekretariatet fungerer herefter som umiddelbar sagsbehandler og er i den forbindelse ansvarlig for, at:

- Foretage underretning til indberetteren, jf. punkt 6

- Foretage en indledende vurdering af indberetningen, jf. punkt 5.1, og eventuelt orientere direktionen om indberetningen
- Videregive resultatet af den indledende vurdering til den vicedirektør, som er ansvarlig for Ledelsessekretariatet, jf. punkt 5.2 og 5.3

Sekretariatschefen for Ledelsessekretariatet og de medarbejdere, der bistår sekretariatschefen, foretager umiddelbart efter delagtiggørelsen i en indberetning en vurdering af, om vedkommende er inhabil, jf. punkt 8.

Er sekretariatschefen inhabil, er det den vicedirektør, som er ansvarlig for Ledelsessekretariatet, som er ansvarlig for sagen hos Trafikstyrelsen. Såfremt både vicedirektøren og sekretariatschefen for Ledelsessekretariatet er inhabile, overgår sagen til direktøren for Trafikstyrelsen.

Er direktøren inhabil, overgår sagen til behandling i departementet.

5. Undersøgelse af indberetningen

5.1. Indledende vurdering af det indberettede forhold

Når sekretariatschefen for Ledelsessekretariatet har modtaget underretning om en indberetning i whistleblower-portalen, foretages en indledende vurdering af indberetningen med henblik på at påse, at:

1. indberetningen vedrører et forhold, der falder inden for whistleblower-ordningens anvendelsesområde
2. indberetningen er foretaget om en person eller anden interessent omfattet whistleblower-ordningen
3. indberetningen ikke er åbenbart grundløs

Ved vurderingen af, om en indberetning vedrører et forhold, der falder inden for whistleblower-ordningens anvendelsesområde, vil sekretariatschefen med udgangspunkt i kriterierne anført under punkt 2.1.3 vurdere, om der er tale om en alvorlig forseelse eller et mindre væsentligt forhold, der skal indberettes via Trafikstyrelsens sædvanlige rapporteringskanaler.

Ved vurderingen af, om indberetningen er foretaget om en person eller anden interessent omfattet whistleblower-ordningen, tages udgangspunkt i den personkreds, der er anført under punkt 2.1.1 og 2.1.2.

Hvis indberetningen vurderes både at vedrøre et forhold, der falder inden for whistleblower-ordningens anvendelsesområde, og at være foretaget om en person eller anden interessent omfattet whistleblower-ordningen, foretager sekretariatschefen en vurdering af, om indberetningen er åbenbart grundløs. Dette vil være tilfældet, hvor det klart kan konstateres, at det indberettede forhold er indberettet på et falsk eller opdigtet grundlag. Hvis indberetningen ikke umiddelbart kan afvises, er den ikke åbenbart grundløs.

5.2. Indberetninger der falder uden for whistleblower-ordningen eller er åbenbart grundløse

Vurderer sekretariatschefen, at indberetningen falder uden for rammerne af whistleblowerordningen, eller at indberetningen er åbenbart grundløs, orienteres vicedirektøren herom med indstilling om, at indberetningen afvises i whistleblowerordningen og eventuelt videresendes til behandling i relevant fagkontor, henvises til indberetning gennem Trafikstyrelsens almindelige rapporteringskanaler eller lignende.

Det er herefter vicedirektøren, der træffer afgørelse om, hvorvidt sagen skal afsluttes i whistleblowerordningen og i den forbindelse eventuelt henvises til behandling i relevant fagkontor.

5.3. Indberetninger der falder inden for whistleblowerordningen

Hvis sekretariatschefen vurderer, at indberetningen falder inden for whistleblower-ordningen og ikke er åbenbart grundløs, forelægger sekretariatschefen sin vurdering for vicedirektøren sammen med en indstilling til indberetningens videre behandling, herunder om sagens karakter nødvendiggør advokatbistand.

Det er herefter vicedirektøren, der træffer afgørelse om indberetningens videre behandling, herunder om advokatbistand.

Sekretariatschefen vil herefter på baggrund af vicedirektørens afgørelse være ansvarlig for, at der iværksættes en videregående undersøgelse af det indberettede forhold eventuelt med inddragelse af advokatbistand i tilrettelæggelsen og udførelsen af undersøgelsesprocessen.

6. Underretning af personer der har foretaget en indberetning

Senest syv dage efter sekretariatschefen har modtaget underretning om en indberetning i whistleblower-ordningen, skal Ledelsessekretariatet underrette indberetteren om, at indberetningen er modtaget, forudsat at indberetteren har angivet sine kontaktoplysninger eller oprettet en sikker postboks på whistleblowerportalen.

Senest tre måneder fra den indledende underretning af indberetter skal Ledelsessekretariatet give indberetter feedback på dennes indberetning.

Indberetteren har ikke krav på information om, hvilke tiltag Trafikstyrelsen iværksætter på baggrund af indberetningen. I hvilket omfang indberetteren skal orienteres herom, fastlægges konkret under hensyn til karakteren af den enkelte indberetning.

7. Underretning af personer der registreres oplysninger om

Eventuelle personer, der indsamles oplysninger om i forbindelse med en indberetning i whistleblower-ordningen, herunder de personer indberetningen vedrører, skal orienteres i overensstemmelse med de persondataretlige regler.

Orientering af den eller de indberettede og eventuelle andre berørte personer foretages, når den indledende vurdering efter punkt 5.1 er afsluttet.

Hvis det vurderes, at der er en betydelig risiko for, at underretningen vil bringe den videregående undersøgelse af det indberettede forhold og/eller muligheden for at fremskaffe yderligere beviser i fare, kan orienteringen udskydes, indtil risikoen ikke længere eksisterer i overensstemmelse med reglerne i databeskyttelseslovens § 22.

8. Inhabilitet

Når en person er whistleblower-ansvarlig og/eller sagsbehandler i Trafikstyrelsen, skal personen påse, at vedkommende ikke er inhabil i forhold til undersøgelsen af whistleblower-indberetningen.

Er personen inhabil, kan vedkommende ikke (længere) være whistleblower-ansvarlig/sagsbehandler i forhold til indberetningen, og personen må derfor heller ikke på nogen måde deltage i undersøgelsen af det indberettede forhold.

Inhabilitet foreligger hvor:

1. Personen har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, fx hvor vedkommende selv har indberettet en mistanke, eller er den, der er indberettet om.
2. Indberetningen vedrører en person, der har nær familiemæssig tilknytning til vedkommende, fx en ægtefælle eller samlever, forældre, søskende, børn eller børnebørn.
3. Indberetningen under andre omstændigheder er egnet til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed, fx hvor personen har et meget nært venskab eller omvendt et tydeligt uvenskab med den, der er indberettet om.

Meddelelsespligt

Er et eller flere af ovennævnte forhold til stede, skal personen straks orientere sekretariatschefen herom og udtræde af undersøgelsen. Orientering til sekretariatschefen skal også ske, hvis personen er i tvivl om, hvorvidt et af ovennævnte forhold er til stede.

Såfremt det er sekretariatschefen, der anser sig for inhabil, skal denne orientere den vicedirektør, der er ansvarlig for Ledelsessekretariatet, og direktøren herom.

Tidspunktet for forpligtelsens indtræden

Både personer, der er sagsbehandlere og/eller whistleblower-ansvarlige, er forpligtet til at sikre, at inhabilitet ikke foreligger på det tidspunkt, hvor vedkommende involveres i sagen, fx ved modtagelsen af indberetningen eller ved inddragelsen i undersøgelsen, og forpligtelsen ophører først ved afslutningen af undersøgelsen.

